

***El forat* - Jordi Amor**

De les obres guanyadores del premi Documenta -al qual cal presentar-se abans de complir els trenta-cinc anys-, les meves preferides mostren un equilibri entre experiència i experimentació: és el cas de *Germà de gel*, d'Alicia Kopf, o *Twistanschauung*, de Víctor Garcia Tur. L'última guanyadora, *El forat*, de Jordi Amor (Barcelona, 1982), també transita per la línia que separa (o uneix) els exercicis d'estil de la novel·la de formació.

A primer cop d'ull, el que sobta més del llibre són les transgressions tipogràfiques. Cada capítol (excepte un) està format per un sol paràgraf, fet que no només produeix monotonia i fatiga, sinó que en dificulta la comprensió, ja que al lector li costa entendre les jerarquies del text (que hi són, però no es distingeixen a simple vista). En segon lloc, els topònims i antropònims figuren en minúscula, així com la primera lletra de cada oració, unes innovacions que no sé veure que aporten a la lectura.

Pel que fa a les frases –i aquí comencem a entrar en matèria–, s'allargassen amb múltiples complements i aclariments, molts dels quals entre parèntesis; de fet, diria que hi ha parèntesis en totes i cadascuna de les frases del llibre. Al contrari de les transgressions que enumerava en el paràgraf anterior, l'allargassament dels períodes sintàctics és una contribució pertinent, ja que ens fa entendre el món tal com el veu el protagonista. Els períodes llargs, la sintaxi acumulativa, les gradacions, els símls, els centenars de parèntesis aclaratoris, la tendència a la sinonímia barroca, a una exhaustivitat impossible, contribueixen a dibuixar una personalitat fràgil i dubitativa com és la seva.

De fet, no hi ha res més senzill que transgredir convencions. En comptes de conformar-se amb la tipografia, Jordi Amor podria haver continuat amb l'ortografia, amb la compaginació... Al capdavant, hi ha res més convencional que presentar-se a un premi literari? Ara bé, la nostra obligació és fixar-nos en el contingut, que en aquest cas és l'estiu d'un barceloní de vint-i-pocs anys que veu com s'enfonsen les seves certeses: la família i l'amistat, sobretot. Jordi Amor explora amb precisió aquesta foscor, i ens ofereix unes quantes escenes memorables narrades amb una prosa no exempta de música. Encara més: mostra un dels dots més infreqüents en un primer llibre com és de la ventriloquia, ja que personatges de diferents generacions i de diferents sexes s'expressen amb versemblança.

Es fa difícil resumir aquesta novel·la, i aquesta dificultat és positiva ja que l'important no és tant el que hi succeeix com la manera com se'ns presenta. Provem-ho: *El forat* és la descripció de l'estiu banal d'un jove desconcertat, analític, abúlic, amb tendència a la paràlisi. Ja sabem que la banalitat ben descrita és una de les formes de la literatura de l'absurd, i certament en més d'una ocasió el protagonista ens sembla tan estrany –tan estranger– com el personatge més conegut d'Albert Camus.

El problema més comú d'una *opera prima* és l'autoficció descarnada, però a Jordi Amor no se li pot retreure que no literaturitzi o que no tingui un estil definit. *El forat* pot semblar una novel·la generacional, però potser el que retrata és també una època o una tendència. Ben mirat, els pares del protagonista són molt més patètics que ell mateix. Pel que fa al títol, l'important no és el forat on caiem, sinó el que ens cavem.